

Nákup textilu vyrobeného z recyklovaných vláken

Procura+ vítězná nabídka

Obr.: pixabay.com

Účastník projektu Procura+:

Nizozemské ministerstvo obrany

Zakázka:

Veřejná zakázka na ručníky a kombinézy obsahující nejméně 10 % recyklovaných textilních vláken od konečného spotřebitele
Zakázka udělena: 2016

Úspory:

CO₂: 68 880 kg
Energie: 23 530 MJ
Spotřeba vody: 233 478 000 litrů

SHRNUTÍ

- Surovinový vstup v textilní výrobě zanechává významnou ekologickou stopu - stejně jako obrovské množství každoročně vyprodukovaného textilního odpadu.
- NMO se rozhodlo zvýšit možnosti cirkulárního přístupu k veřejnému zadávání na nákup textilu v rámci Ekologické dohody nizozemské vlády o cirkulárním veřejném zadávání.
- Zahájilo tedy pilotní nákup textilií ve třech samostatných částech zakázky (včetně ručníků a kombinéz). Výrobky musely obsahovat minimálně 10 % recyklovaných vláken.
- Ve výsledku bylo zakoupeno 100 000 ručníků od středně velké firmy Jules Clarysse. Jednalo se o výrobky „Towel 2“ s nízkým dopadem na životní prostředí, který obsahuje 36 % recyklovaných textilních vláken

od konečných spotřebitelů.

- Kromě toho bylo od společnosti Seyntex, která za účelem splnění požadavků zadavatele vyvinula zcela nový produkt, zakoupeno 53 000 kombinéz obsahujících 14 % recyklovaných vláken.
-

Základní informace

Nizozemské ministerstvo obrany (NMO) je významným veřejným zadavatelem, který zaměstnává přibližně 58 800 lidí v armádě, letectvu, vojenské policii a na dalších podpůrných pozicích. Je také jedním ze 45 veřejných a soukromých subjektů, které podepsaly Ekologickou dohodu nizozemské vlády o cirkulárním veřejném zadávání, na základě které byly tyto smluvní strany pověřeny v letech 2013 až 2016 realizací dvou aktivit v oblasti cirkulárního veřejného zadávání s cílem zvýšit znalosti a urychlit přechod na cirkulární ekonomiku.

NMO se mimo jiné zaměřilo na oblast textilií, neboť bylo nutné velký počet zaměstnanců vybavit uniformami a dalšími textilními výrobky. Textilní výroba je spojena s řadou environmentálních a sociálních problémů. Tyto dopady se liší v závislosti na typu nebo směsi vláken, z nichž je produkt vyroben, ale obecně energie potřebná k přeměně surovin a tvorbě nových vláken při výrobě textilu vytváří významnou uhlíkovou stopu. Zároveň ekotoxicita řady průmyslových vstupů (jako jsou barviva) může mít za následek znečištění vody, ovzduší a půdy, poškození ekosystémů a ohrožení lidského zdraví (zejména u pracovníků v dodavatelském řetězci, kteří nemají dostatečně dobré pracovní podmínky). Textilie byly proto po potravinách, nápojích, dopravě a bydlení vyhodnoceny jako kategorie produktů se čtvrtým největším dopadem na životní prostředí.¹

Nové textilie se obvykle získávají buď z přírodních vláken, jako je bavlna (kde je riziko vysoké spotřeby vody i velkého znečištění a emisí pocházejících z výroby a používání hnojiv a pesticidů), nebo ze syntetických vláken, jako je polyester či nylon, která se vyrábí z fosilních paliv. Existuje však také třetí možnost, kterou představují recyklovaná vlákna. NMO si uvědomilo, že pokusí-li se vyhlásit zadávací řízení na textilie obsahující recyklovaná vlákna, dokáže výrazně omezit dopady svého veřejného zadávání na životní prostředí, a současně bude výrobce motivovat k tomu, aby začali nově využívat obrovské množství textilního odpadu, které Evropa každoročně vyprodukuje.

Zadávací postup

MNO zahájilo průzkum trhu s recyklovanými textiliemi v lednu 2014 na základě zveřejnění Žádosti o informace a uspořádání otevřeného setkání pro dodavatele působící v daném oboru. Cílem zapojení trhu bylo posoudit, jaké požadavky na použití recyklovaných vláken při výrobě určitých produktů je možné stanovit.

Z průzkumu trhu vyplynulo, že výrobci jsou schopni požadavky týkající se použití recyklovaného obsahu splnit, a pokud jim chce NMO úkol usnadnit, mělo by se spíše než na popisné technické specifikace, jako je pevnost v tahu, zaměřit na specifikace funkční, například na schopnost výrobků plnit svůj účel.

Na základě získaných informací se MNO rozhodlo pilotně otestovat rozdělení zakázky na recyklovaná

¹ http://ec.europa.eu/environment/industry/retail/pdf/issue_paper_textiles.pdf

textilní vlákna do tří samostatných částí: ručníky a žínky, kombinézy, a šátky a kapesníky.

Kritéria pro zadávací řízení

Předmět zakázky

Nákup ručníků a kombinéz s minimálním obsahem 10 % recyklovaných textilních vláken od konečných spotřebitelů.

Technické specifikace

Ručníky a kombinézy musely obsahovat minimálně 10 % recyklovaných celulózových vláken od konečných spotřebitelů. Dodavatelé byli povinni tuto skutečnost prokázat mikroskopickým testováním (při němž se mikroskopicky zkoumá délka vlákna, množství poškozených vláken a druh vláken. Z těchto údajů je možné změřit množství recyklovaných vláken obsažených ve výrobku).

Recyklovaná vlákna byla v tomto případě definována jako vlákna pocházející z textilního materiálu od konečných spotřebitelů, nikoli z výrobního odpadu nebo jiných alternativních zdrojů.

Kritéria pro zadání zakázky

Jednotlivé části zakázky byly zadány těm uchazečům, kteří předložili ekonomicky nejvýhodnější nabídku.

Každá nabídka obdržela bodové hodnocení na základě ceny, maximálního procenta recyklovaného obsahu a jeho certifikace a technických listů prokazujících kvalitu a použité materiály, přičemž maximální počet dosažitelných bodů byl 100.

Body za maximální procentuální obsah recyklovaných vláken byly vypočteny následujícím způsobem:

- ≥ 50 % – 20 bodů
- 30 % – 10 bodů
- 10 % – 0 bodů

Zakázka byla zadána uchazeči s nejvyšším bodovým hodnocením.

Výsledky

Zakázky o celkové hodnotě přibližně 430 000 eur na ručníky a žínky a 1,38 milionu eur na kombinézy byly zadány v červnu 2016. Nabídky podalo šest dodavatelů, ale pouze čtyři byli schopni splnit požadavky zadávacího řízení ve dvou ze tří částí. Část zakázky na šátky a žínky neobdržela žádnou platnou nabídku.

MNO nyní odebírá ručníky, žínky a kombinézy od dvou belgických společností. Nové textilní materiály obsahují vysoké procento recyklovaných vláken: 36 % a 14 %. Smluvní strany rovněž budou během čtyřletého období dále rozšiřovat své znalosti a usilovat o inovace, což by mohlo v pozdější fázi plnění smlouvy vést ke zvýšení procenta recyklovaného obsahu v textiliích.

Jelikož se jednalo o pilotní postup, cena za výrobek nebyla nijak limitována. Využití recyklovaných

textilních materiálů od konečných spotřebitelů v nových výrobcích vedlo ke zvýšení ceny o 25 % oproti předchozí zakázce.

Současně došlo také k podepsání samostatné osmileté smlouvy na opětovné použití služeb, v níž byla třetí strana smluvně zavázána k třídění oděvů pro opětovné použití a prodej, přičemž takto získané finanční prostředky se vrací NMO. NMO tak vzniknou značné úspory. Navíc smlouva obsahuje i ustanovení o možném rozšíření na celou ústřední/národní vládu.

Dopady na udržitelnost

Nizozemské ministerstvo obrany zakoupilo 100 000 ručníků s 36% obsahem recyklovaných textilních vláken od konečných spotřebitelů, a kombinézy se 14% obsahem recyklovaných textilních vláken od konečných spotřebitelů. Na základě těchto údajů byl vypočten odhad celkových úspor:

- 233 478,000 litrů vody
- 68 880 kg emisí CO₂
- 23 520 MJ spotřeby energie

K vypočtení úspor byl použit program ECO LCA Tool od společnosti [Modint](#).

Za účelem splnění požadavků zadávacího řízení byly výrobní společnosti vyzvány k tomu, aby zajišťovaly textilní materiály od konečných spotřebitelů, začleňovaly je do svých výrobních procesů, a zlepšovaly tak cirkulární přístup ke sběru a opětovnému použití textilu (od konečných spotřebitelů).

Použitím vláken od konečných spotřebitelů se sníží potřeba produkce nových vláken, a tím se zmenší zátěž, kterou výroba představuje pro životní prostředí.

Získané poznatky

Pro cirkulární veřejné zadávání je nezbytné, aby dodavatelé hledali alternativní řešení a nové způsoby práce. S cílem podpořit inovace zapojilo Nizozemské ministerstvo obrany trh a zjistilo, že více prostoru pro inovace a nová řešení splňující nároky NMO na materiál představuje zaměření na funkční, a nikoliv technické specifikace.

Požadujeme-li, aby trh používal nové metody či nové materiály, je rovněž nutné poskytnout zájemcům více času se zorientovat a připravit, aby mohli dostatečně promyslet a vypracovat netradiční nabídky. Společnosti pak budou schopny zkoumat a vyvíjet nové produkty, které splňují vyšší požadavky na udržitelnost.

A konečně, jelikož se jedná o pilotní postup, NMO doporučuje nezavádět cenové stropy na základě stávajících cen a nákladů, neboť přistupovat k pilotnímu projektu s těmito požadavky může omezit potenciál rozvoje v nových oblastech.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Major John Langeland

Manažer nákupu, Nizozemské ministerstvo obrany

kpu.mvi@mindef.nl

O projektu Procura+

Projekt Procura+, který zahájila a koordinuje globální asociace místních samospráv k udržitelnému rozvoji ICLEI, představuje síť evropských veřejných orgánů a regionů, které vzájemně spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Spolupráce

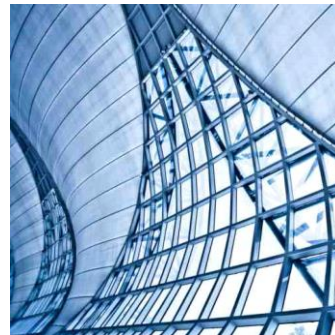
Jsme síť evropských veřejných orgánů a regionů, které spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Sdílení

Díky spojení znalostí a zkušeností můžeme zajišťovat poradenství, podporu a propagaci všem veřejným orgánům, které chtějí realizovat udržitelné a inovativní veřejné zadávání.

Skutky

Síť Procura+ spojuje své síly k prosazování udržitelného a inovativního veřejného zadávání na evropské úrovni.

www.procuraplus.org

Překlad do českého jazyka zajistilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu [Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání](#). Projekt vytváří dlouhodobou konzultační a odbornou platformu pro rozvoj tohoto konceptu a mimo jiné nabízí: poradenství, konzultace, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web www.sovz.cz.

Tato publikace byla vytvořena v rámci projektu Regiony SPP, který získal finanční prostředky z programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizont 2020 na základě grantové dohody č. 649718. Výhradní odpovědnost za jakékoli chyby či opomenutí nese vydavatel. Obsah nemusí nutně odrážet názor Evropské komise. Evropská komise rovněž neodpovídá za jakékoli použití informací obsažených v tomto dokumentu.